

D. D.

THESES PHILOSOPHICÆ,

QUAS,

SENSU AMPLISS. FACULT. PHILOSOPH.

IN REGIA ACADEMIA ABOËNSI

PRÆSIDE

MAXIME REVERENDO atque CELEBERRIMO VIRO

D^N. DOCT. CAROLO
MESTERTON,

Log. & Methaphys. PROFESSORE REG. & ORD.

PUBLICÆ EXAMINANDAS SISTIT

ZACHARIAS CAJANER

OSTROBOTNIENSIS,

V. D. M.

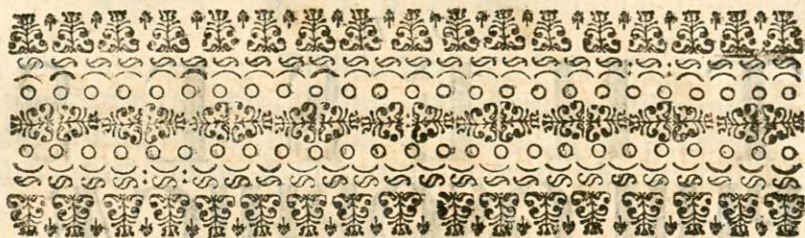
IN AUDITORIO MAJORI DIE XXVIII JUNII An.

MDCCLIX.

Horis post meridiem Consuetis.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

I. N. 7.

THESIS I.

On parum ad Theoriam Theologiæ Revelatæ a Prototheoria Discernendam facit, hujus distinctam & determinatam habere notionem; hanc vero possidemus, dum eam, complexu illarum veritatum, quæ inter noticiam existentiae DEI, seu terminum a quo, & ipsorum articulorum fidei cognitionem, tanquam terminum ad quem, absolvi cum adcuratissimis statuimus.

THES. II.

UT igitur illi incumbit, qui Præparationes, vel si mavis Præcognita, Propædæmata aut Prænotiones Theologicas exponit, sufficientem earum veritatum tradere noticiam, quibus demonstratis & expositis ipsi articuli fidei pro veris haberi & melius intelligi atque defendi possunt; ita Theologiam Revelatam expositorius ad ductum revelationis, Divina ipsa dogmata fidei & præcepta morum rite explicare &

re & solide confirmare tenetur. Demonstrata enim Divina origine Scripturæ Sacræ & conformitate conceptuum nostrorum cum illa, etiam fidei nostræ certitudo evicta est.

THES. III.

Quicquid vero Prænotionum Theologicarum campo comprehenditur, id sequenti inprimis modo, a recentioribus expositum est; scilicet aut dogmaticè & polemicè, demonstrando veritates, quarum præmitti debet certitudo, antequam Christianæ religioni assentiri, eamque ab adversariorum objectionibus vindicare possumus, explosis simul illorum strophis atque argumentis, vel historicè, ostendendo quanam studii Theologici sit utilitas & præstantia, quæ ad Theologiam Revelatam addiscendam media & adminicula sint necessaria, quanam illius sint partes, & quæ harum cujuslibet fuerint fata & methodi easdem tractandi.

THES. IV.

Atque hinc patet Prænotiones has Theologicas tam tale sumtas ac jure debent accipi optime definiri posse, per demonstrationem earum veritatum, quarum præmissa demum certitudine, Religioni Christianæ assentiri, illamque ab omnibus adversariorum objectionibus vindicare possumus, simul observatis iis, quæ de unaquaque Theologiæ Revelatæ parte ejusque fatis scitu utilia & necessaria sunt.

THES. V.

Nec minus quisque rem rite perpendens intelligit doctrinam harum Prænotionum sub ambitu Theologiae

logiæ Naturalis comprehendi non posse, licet qua
magnam partem istuc referri queat.

THES. VI.

Qui tractationem Prænotionum Theologicarum
aggreditur, non rigide ordinem observasse cen-
sendus est, nisi a scepticis refutandis initium fecerit.

THES. VII.

Dubitatio semper signum est ignorantiae, nec per
se nobis boni aliquid confert; dum igitur sobria
commendatur dubitatio, id fit non ideo quasi illa in
se bona esset, sed quia per accidens veritati eo me-
lius investigandæ inseruit.

THES. VIII.

Quum omnimoda dependentia hominum a DEO
ut Creatore, Conservatore, & Salvatore funda-
mentum sit omnis religionis; per se patet omnium
quoque circa religionem errorum, tam theoreticorum
quam practicorum generalissimum $\pi\epsilon\omega\tau\omicron\nu\ \psi\epsilon\upsilon\delta\omicron$ esse
negationem hujus dependentiæ & ei innixi supremi
Dominii DEI.

THES. IX.

Differunt quam maxime religio insufficiens &
Religio falsa.

THES. X.

Differt Gentilismus a religione naturali.

THES. XI.

Per celebres illas vias Scholasticorum, eminentiæ
scilicet & negationis existentia DEI non potest
probari,

probari, sed tantum natura & existentia jam aliunde evicta declarari & illustrari.

THES. XII.

QUamvis concedamus, atheum posse esse Scepticum; non tamen illis assensum præbere possumus, qui Scepticum quoque statim atheum esse contendunt.

THES. XIII.

NON sufficit ad atheismum refutandum ostendere dari ens aliquod primum universale, per se æternum, necessario existens; nam tale ens existere, salva sua sententia atheus & Spinozista concedere potest.

THES. XIV.

Licet athei non prorsus sint infociabiles, irreligionarii tamen sunt pessimi.

THES. XV.

NEquaquam pari passu ambulat religio naturalis & naturalistarum, illa enim vera, hæc autem falsa est.

THES. XVI.

OMnes in universum religiones, excepta Lutherana, Naturalismo certo modo favent.

THES. XVII.

QUin naturalismi causa præcipua licet non ad æquata sit, quod homines huic errori dediti, magnitudinis & profunditatis propriæ miseriæ, indeque fluentis mali & infelicissimi status nunquam satis sint conscii, nunquam debito modo convicti, nemo rem rite perpendens negabit.

THES. XVIII.

Hinc enim provenit, ut sibi sufficientes suisque bonis divites media felicitatis obtinendæ meliora quam connata non adpetant, adeoque in necessitatem Divinæ Revelationis inquirere negligent & errorem, qui ipsis primarius est, vel ut loqui amant, *πρώτη ψευδὴς* constituit, tuto foveant, Theologiam scilicet Naturalem hodie adhuc ad salutem æternam impetrandam sufficere.

THES. XIX.

Naturalistæ Philosophici nullam præter naturalem admittunt religionem, Theologici vero concedunt quidem revelationem divinam dari, sed eandem necessariam esse non agnoscunt; Fanatici tandem revelationes adhuc hodie crepant dari immediatas.

THES. XX.

Qui providentiam Divinam negant; quamvis atheismum non profiteri videantur, neque tamen procul ab illo absunt.

THES. XXI.

Sicut providentia Divina, pro nostro concipiendi modo, Duobus actibus internis & æternis præscientia scilicet & proposito, unoque externo, nimirum ipsa actione absolvitur; ita ultimus hic iterum non plures quam tres complectitur actus Conservationem scil. Concursum & gubernationem; præcursum enim seu prædeterminationem Calvino-Reformatorum ex animo detestamur.

THES. XXII.

Dari providentiam Divinam multis firmissimisque argumen-

argumentis ex ratione demonstrari potest, sed modus providendi nobis non patet; nec opus est, ut illum curiosius scrutemur, bene enim Stollus inquit: *Providentia DEI mare est, ex quo ratio si incolis emergere cupit, caute navem dirigere debet.*

THES. XXIII.

Quoniam indifferentismus est opinio de æquâ pollentia Religionum, intuitu salutis consequendæ & Syncretismus pax ecclesiastica sive conjunctio dissidentium in articulis fidei fundamentalibus, manente tamen dissensu, luculenter adparet, differentiam aliquam inter utrumque hunc errorem dari. Indifferentistæ enim perinde esse dicunt, quicquid de rebus sacris statuatur, syncretistæ vero opiniones, quibus diversæ religiones a se invicem disjunguntur, fidei & salutis fundamentum attingere negant.

THES. XXIV.

Hoc tamen non obstat, quin dicere queamus Syncretismum re ipsa indifferentismum fovere, vere enim sentiunt qui cum Fectio, asserunt: *primus ad indifferentismum gradus est Syncretismus.*

THES. XXV.

Indifferentismus nullo nititur fundamento, verum perfectionibus DEI aperte repugnat.

THES. XXVI.

Materialismus omnem futuræ vitæ spem & metum tollit, eoque ipso omne verum religionis incitamentum enervat & evertit; maxime igitur necessarium est hunc errorem detestabilem invictis argumentis refutare.

TH. XXVII.

THESE. XXVII.
QUamvis totum hoc universum, quod Spiritus & corpora complectitur, propter Gloriæ Divinæ manifestationem, ex nihilo sit productum, DEUSQUE Gloriam suam semper adpetat; inde tamen concludere non licet; mundum materiale quoque in æternum perdurare debere.

THESE. XXVIII.
Qui hæresin nihil aliud, quam pravitatem voluntatis esse contendunt, næ illi vehementer errant.

TANTUM,

